

07

මහලු වියෙහි දුක් නොවන්න තුරුණු දිවිය ගොඩනගන්න

“මහ වැසි වැස පොකුණ පිරී තිබිණ. එහි මත්ස්‍යයෝ රංචු ගැසී පිහිනමින් සිටියහ. පොකුණ ඇසුරු කොට ජීවත් වූයේ මහලු කොස්වා ලිහිණියෙකි. අලසයෙකු වූ හෙතෙම පොකුණෙහි සිටි මසුන් දෙස නොබැලුවේ ය. ඔවුන් ගොදුරු කොට නොගත්තේ ය. මහ වැසි නිමවිය. නියඟය උදා විය. සැඩ හිරු රැස් පොකුණ මත පතිත වූයේ ය. දින දෙක තුනකින් ම පොකුණ සිඳී ගියේ ය. එහි විසූ මත්ස්‍යයෝ ද මියැදුණෝ ය. මහලු කොස්වා ලිහිණි තෙමේ පොකුණු තෙර සිට එහි සිඳුණු පතුල දෙස බැලුවේ ය. මසුන් කිසිවෙකුත් නැත. ඔහුට ඇති වූයේ බලවත් පසුතැවිල්ලකි. දිය පිරී තිබූ බැවින් මසුන්ගෙන් හිඟ නොවූ පසු ගිය දිනවල තමා අලස ව නිදා සිටි බව ඔහුට සිහි විය. දැන් කෙසේ නම් කුස පුරවන්නේ ද? ප්‍රමාද වූවා වැඩි ය. හෙතෙම සිඳී ගිය පොකුණ දෙස බලා සුසුම් හෙළන්නට වූයේ ය. ”

මෙය බුදුරජාණන් වහන්සේ වදාළ උපමාවක් ඇසුරින් නිර්මාණය කරන ලද කතාවකි. එම උපමාව හමුවන්නේ ධම්ම පදයේ ය. එම දේශනාවට ම එක් කරන ලද තවත් උපමාවක් මෙසේ ය.

“තරුණ දක්ෂ දුනුවායෙක් සිය දුන්නෙහි ශක්තිමත් තියුණු ඊතලයක් රඳවා ගත්තේ ය. හෙතෙම මහත් වූ වෙර යොදා දුනු දිය ඇද මහ වනය දෙසට විද්දේ ය. මහ හඬ නඟමින් වා ගැබ ද බිඳගෙන අතු, කොළ ද දෙපලු කොට වේගයෙන් ගමන් කළ ඊතලය පතිත වූයේ බොහෝ දුර ය. එය සොයා ගැන්මට දුනුවායාට නොහැකි විය. මහ වනයෙහි දිරා ගිය කොළ රොඩු අතර පතිත වූ එය කිසි දිනෙක කිසිවෙකුගේ නෙත නොගැටී එහි ම දිරාපත් ව ගියේ ය.”

මෙම සිදුවීම් දෙක එදා මෙන් ම අද ද අප අතරේ ජීවත් වන ඇතැම් අනුවණයන්ගේ ජීවිත කතාවට උපමා කරන බුදුරජාණන් වහන්සේ එමඟින් සැපවත් අනාගතයක් ගොඩනැගීමට වෙර දරන අපට කරන්නේ මහඟු මග පෙන්වීමකි. සිඳී ගිය පොකුණු තෙර පසුතැවුණු මහලු කොස්වා ලිහිණියා මෙන් ජීවිතයේ මගහැරී ගිය දේ පිළිබඳ සිතමින් පසු ව පසුතැවිලි වීමට ඉඩ තබා නොගන්නා ලෙස අවවාද කරන මෙම දේශනාව ඊතලය මහ වනයෙහි ඇද වැටුණු තැන ම දිරාපත් ව යන්නාක් මෙන් අධිවේගී තරුණකම ද නිෂ්ඵල ව විනාශ වන බව පෙන්වා දෙයි. මෙය වෙසෙසින් ම පාප මිත්‍ර ආශ්‍රය හා පාපතර නුසුදුසු පුරුදු ද නිසා පිරිහීමට පත් වූ සමකාලීන තරුණයෙකු නිමිති කොට දේශනා කරන ලද්දකි. එහෙත් ඊට සමාන හැසිරීම් නිසා නොයෙක් අයුරින් පිරිහීමට පත් වන වර්තමාන ඇතැම් තරුණ ජීවිතවලට ද මෙයින් ආදර්ශ ලබා ගත හැකි ය.

අවරිත්වා බ්‍රහ්ම වරියං
අලද්ධා යොබ්බනේ ධනං
ජිණ්ණ කොඤ්ඤාච ඤායන්ති
බිණ මච්චේව පල්ලලේ

මෙලොව පරලොව සැපවත් බව මෙන් ම කෙළවර දුකින් මිදී ලබන නිවන් සුවය ද උදා කරන උතුම් සීලාදී පිළිවෙත්හි ද නොයෙදී තරුණ වියේ දී උපන් ධනය රැක ගැනීමෙන් හා නූපත් ධනය ඉපදවීමෙන් ද තොර ව ජීවත් වන්නෝ වැසි සමයෙහි මසුන් අල්ලා නොගෙන පසු ව සිදී ගිය පොකුණ දෙස බලා පසුතැවිලි වන මහලු කොස්වා ලිහිණියන් මෙන් පසු තැවෙන්නෝ ය. සුසුම් ලන්නෝ ය.

අවරිත්වා බ්‍රහ්ම වරියං
අලද්ධා යොබ්බනේ ධනං
සෙන්ති වාපාති බිණාව
පුරාණානි අනුත්ථනං

උතුම් වූ, ශීලාදී ගුණධර්මයන් සම්පූර්ණ කිරීම ද නොකොට තරුණයෙකු ලෙස තම හැකියාව යොදවා ධනය උපයා ගැනීමෙහි ද නිරත නොවී කෙළිදෙලෙන් ජීවත් වන්නෝ දුන්නෙන් විදින ලද ඊතලය වේගයෙන් ගොස් වනයේ වැටී දිරාපත් ව යන්නාක් මෙන් වැඩිහිටි වයසට පත්වූ විට පෙර (තරුණ වියෙහි) කළ කී දෑ සිහි කරමින් සුසුම් ලති. ශෝක වෙති. ජීවිතයේ පලක් නොලබති.

ඉහත සඳහන් බුද්ධාවචාදය අනුව පිළිවෙතින් ද, සදාචාරයෙන් ද, ධනයෙන් ද, භෝග සම්පත්තියෙන් ද පිරිහීමට පත් වූ මිනිස්සු තරුණ විය ඉක්ම ගොස් මහලු වියට පත් වූ විට පසුතැවිලි වෙති. සිදුණු පොකුණ දෙස බලා පසුතැවෙන මහලු කොස්වා ලිහිණියා මෙන් ජීවිතයේ ගෙවී ගිය තරුණ විය ගැන සිතා පසුතැවිලි වෙති. "මා තරුණ වියේ පිළිවෙත් රැක්කේ ද නැත, ධනය රැස් කළේ ද නැත. දැන් මහලු වූයෙමි. ඒ කිසිවක් කරන්නට ශක්තියක් නැත්තේ වෙමි" යි තැවෙයි. මෙසේ තැවෙන දුක් වෙන මිනිසුන් වර්තමාන සමාජයේ ද සිටිනු දැකිය හැකි ය. ඉහත දක්වන ලද දෙවැනි බුද්ධාවචාදය අනුව යොවුන් වියේ දී පිළිවෙත් ද නොපුරා ධනය ද රැස්කර නොගත්තෝ මහලු වියට පත් ව පෙර කළ කී දෑ සිතමින් තැවෙති. යොවුන් අවදියේ කාය ශක්තිය ද චිත්ත ශක්තිය ද අඩුවක් නැත. වේගවත් ය. දුන්නෙන් යවන ඊතලය මෙනි. එසේ ම පිළිවෙත් ද නොපුරා ධනය ද රැස් නොකොට තරුණ කල කමින් බොමින් නටමින් ගයමින් වයමින් කෙළිදෙලෙන් ම ගෙවා දමූ මිනිස්සු ඒ තරුණ ජවය සිදී ගිය විට මහලු ව දිරාපත් ව පෙර කළ කී දෑ ගැන සිත සිතා සුසම් ලති, තැවෙති. යොවුන් මදයෙන් මත් ව කයින් වදනින් හා සිතින් නොකළ යුත්ත ම කරමින් කළ යුත්ත නොකර මහලු වියේ දී පසුතැවිලි වන්නෝ අප අතර ද සිටිති. ඒ කාය ශක්තිය ද, චිත්ත ශක්තිය ද ඇති තරුණ අවදියෙන් නිසි ප්‍රයෝජන නොගැනීම නිසා ය. ජීවිතයක බාල, තරුණ, මහලු යැයි අවස්ථා තුනක් ඇත. එයින් අධ්‍යාපනය ලබන බාලවියේ දී ද රැකී රක්ෂාදිය කරන තරුණ වියේ දී ද තැන්පත් මහලු වියේ දී ද ශීලාදී ගුණ දහම් පුරමින් සම්පත් උපයා ගන්නා මිනිස්සු මහලු වියේ දී පසුතැවිලි නොවෙති. ගෙවී ගිය ළමා විය හා තරුණ විය දෙස බලා සතුටු වෙති. ඒ හේතුවෙන් ම දීර්ඝායුෂ ද ලබති.

ජීවිතය සාර්ථකත්වයට පත් වීමට අත්වැලක් සපයන තවත් අගනා උපදේශයක් ධම්ම පදයෙන් හමුවෙයි.

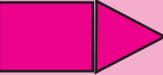
උට්ඨානවතෝ සතිමතෝ
 සුවිකම්මස්ස නිසම්මකාරිනෝ
 සඤ්ඤතස්සව ධම්ම ජීවිනෝ
 අප්පමත්තස්ස යසෝහි වඩ්ඪති

උත්සාහවන්ත වූ, මනා සිහිය ඇති, නිවැරදි දෙය පරිභාකාරී ව කරන හික්මීමෙන් යුත් දූහැමි ව ජීවත් වන තැනැත්තාගේ යසස වැඩෙන්නේ ය. මෙය උත්සාහය පෙරටු කොට ගෙන ගුණ නුවණින් ක්‍රියා කොට ජීවිතය ජය ගත් සමකාලීන තරුණයෙකුට බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් කරන ලද දේශනයකි. මෙම දේශනාවෙහි සඳහන් යසස් වර්ධනය යනු ධනධාන්‍යාදී භෝග සම්පත් වැඩි දියුණු වීම හා කීර්ති ප්‍රශංසාවන් ද වැඩි දියුණු වීමයි. එසේ මෙලොව දී ම යසස් වැඩි දියුණු වීම ප්‍රීතිමත් සාර්ථක ජීවිතයක් ගත කිරීමට උපකාරී වේ. එහෙත් එය සිදු වන්නේ දේව බලයකින් නොවේ. පෙර කළ කර්මය අනුව ම ද නොවේ. හේතුවක් යුක්තියක් නැතුව ද නොවේ. ඒ සඳහා තිබිය යුතු හැකියාවන් හා ගුණ ධර්ම සත් ආකාර බව මෙම ගාථාව උගන්වයි.

1. උට්ඨානවතෝ - උත්සාහවන්ත බව, නොපසුබස්නා චීර්යය, නොමැලි ව කාර්යක්ෂම ව ක්‍රියා කිරීම, කාය ශක්තිය හා චිත්ත ශක්තිය නොමඳ ව යොදවා වැඩ කිරීම
2. සතිමතෝ - එළඹ සිටි සිහිය, යහපත් කල්පනාව, සතිය, හරි වැරැදි දැක කටයුතු කිරීම, මතක ශක්තිය
3. සුවිකම්ම - පිරිසිදු ව කටයුතු කිරීම, කයින් වචනයෙන් හා සිතින් නිදොස් දේ කිරීම, පවිකම් අකුසල් නොකොට පින්කම් කුසල් කිරීම
4. නිසම්මකාරී - නුවණින් පිරික්සා, සිතා විමසා කටයුතු කිරීම, රෝග නිදානය විමසා පිළියම් කරන වෙදුදුරෙකු මෙන් ක්‍රියා කිරීම, දොස් නිදොස් සොයා බලා නිදොස් දේ කිරීම
5. සඤ්ඤත - දමනය වීම, සංයත බව, හික්මීම, ශීලයෙන් කය වචනය හික්ම වීම, සමාධියෙන් සිත හික්මවීම, එම ගුණ ධර්මයන්හි පිහිටා කටයුතු කිරීම
6. ධම්මජීවි - දූහැමි ව ජීවත් වීම, සම්මා ආජීවය, මිත්‍යා දිවි පැවැත්මෙන් තොර ව ගොවිතැන්, වෙළෙඳාම් ආදී යහපත් ජීවිකාවෙන් යුක්ත වීම, නීති විරෝධී අයුරින් උපයාගෙන දිවි නොගෙවීම
7. අප්පමත්ත - අප්‍රමාදය, ප්‍රමාද නොවීම, ජීවිතයේ අභිවෘද්ධියට දියුණුවට හානිකර දේ නොකිරීම, ජීවිතය ආපස්සට ගෙන යන ක්‍රියාවලින් වැළකී, ජීවිතය ඉදිරියට ගෙන යන ක්‍රියාවන්හි නිරත වීම

පළමු ව සඳහන් කළ පරිදි උසස් පිළිවෙතින් පිරිහී ධනය ද උපයා නොගෙන පසුතැවිලි වන්නවුන් මෙන් ම දෙවනු ව සඳහන් කළ පරිදි උත්සාහය පෙරටු කර ගත් යහපත් හැසිරීම් නිසා පසු ව ජීවිතය දෙස ආපසු හැරී බලා උපයා ගත් ධනයක් කීර්ති ප්‍රශංසාවනුත් දැන දැක සතුටට පත්වන්නෝ ද අප අතර සිටිති. මේ දෙයාකාරයේ ම පුද්ගලයන් ගැන ඔබ අසා ඇතුළුවට සැක නැත.

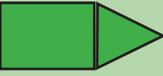
මෙහි මුල් ගාථා යුගලයෙන් පිරිහීමට පත් ව දුක් වන්නකු ගැන කියයි. දෙවැන්න දියුණුවට පත් ව සතුටු වන්නෙකු ගැන කියයි. යහපත් අනාගතයකට පියමන් කරන දරුවන් වශයෙන් අප සිහි තබා ගත යුත්තේ අපගේ ජීවිතයේ පරාජයන් මෙන් ම ජයග්‍රහණයන් ද අපගේ ම ක්‍රියාකාරකම් මත රැඳී පවතින බව ය. මතු පසුතැවිල්ල මෙන් ම සතුටුවීම ද අපගේ ම හැසිරීම් අනුව සිදු වන බව ය.

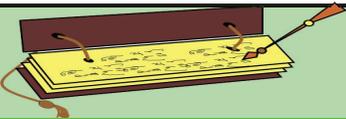
සාරාංශය

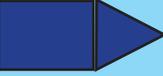
උසස් ගුණ දහම් ද නොපුරා, ධනය ද උපයා නොගන්නා තරුණයාට සිදු වන්නේ පසු ව පසුතැවිලි වීමට ය. තමාගේ ම නුසුදුසු පැවතුම් ගැන සිතමින් දුක් වීමට ය. උසස් ගුණ දහම් ද සපුරන, උත්සාහය පෙරටු කොට ගෙන ක්‍රියා කරන්නා තුළ ධනධාන්‍යාදී සම්පත් වැඩෙයි. ඔහුගේ කීර්තිය ද පැතිරේ.

ක්‍රියාකාරකම

1. "අවර්ත්වා බ්‍රහ්ම වරියං ..." යනාදී ගාථාවෙහි එන උපදේශය කෙටියෙන් ලියන්න.
2. "උට්ඨානවතෝ..." යනාදී ගාථාවට අනුව යසස වැඩෙන තැනැත්තාගේ ලක්ෂණ හඳුන්වා දෙන්න.

පැවරුම

* දිය සිඳි ගිය පොකුණක් සම්පයෙහි පසුතැවිල්ලෙන් සිටින කොස්වා ලිහිණියෙකු දැක්වෙන චිත්‍රයක් ඇඳ ඊට යටින් අදාළ ගාථාව හා එහි අර්ථය ද ලියා පත්ති කාමරයේ ප්‍රදර්ශනය කරන්න.